

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 234

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, OCTOBER 5TH, 1932

LETO XXXIV—VOL. XXXIV

Krvave bitke med Bolivijo in Paragvajem. 16,000 mož v vojni akciji

Buenos Aires, 4. oktobra. 16,000 mož je udeleženih v krvavih spopadih, ki so se pričeli v neuradnih spopadih med republikama Bolivija in Paragvaj. Doselej so imeli vojno srečo Paragvajci, ki so vzeli Boliviji forta Toledo in Bojuron. Namen Paragvajcev je zagostiti se med centralno in južno bolivijsko armado. V tem namenu napadajo Fort Arce, kjer se nahaja glavni stan bolivijske armade, toda so naleteli naenkrat na nenavadno močan odpor. Vse operacije se vršijo na skrajno težavnem zemljišču. Pokrajina je večinoma močvirnata in tako gosto zaraščena ponekod, da je grmičevje in trsje višje od konja. Zato se pa boji večinoma vršijo za posest cest in potov. Pri svojem napredovanju so včeraj Paragvajci zasledili Fort Samalcay, toda so takoj naleteli na nepričakovano hud odpor. Bolivijanci so dobro založeni s topništvom in strojnimi puškami. Toda braničom bo najbrž zmanjkalo sveže in čiste vode. Obe armadi se trudita, da prideta do uspeha predno se začne deževna doba. Paragvajci upajo dobiti v posest Fort Arce, nakar bi kontrolirali vsa pota, ki vodijo severno in južno od bojišča in bi tako preprečili bolivijskim armadam, da se ne morejo združiti. Na obeh straneh je bilo doslej nad tisoč mrtvih in ranjenih. Gre se za pridobitev Chaco pokrajine, puste in neprijetne dežele.

Poslovanje zbornice

Pri ponedeljkovi večerni seji je mestna zbornica poslovala sledeče: Vzela je v naznanje proračun mesta Cleveland za leto 1933, kot ga je predložil župan Miller. Sprejel je bil predlog, da se pozove guvernerja White, da preskrbi od R. F. C. \$1,000,000, da se plača najemnine gotovim družinam. Vložen je bil predlog, glasom katerega postanejo neplačani računi za vodo "lien" neprav posestvu. Vložena je bila resolucija, ki je nosila 2,374 podpisov, in v kateri prebivalci Garfield Heights protestirajo, da bi se jih priklopilo Clevelandu. Vložena je bila resolucija, ki zahteva znižanje cen mestne elektrike, pod pogojem, da se znižajo upravni stroški.

Živež za Cleveland

Včeraj je dospelo v Cleveland 22 vagonov jabolk, 9 vagonov banan, 5 vagonov buč, 6 vagonov grozdja, 12 vagonov salate, en voz gob, 14 vagonov čebule, 11 vagonov hrušk, 6 vagonov graha, 2 vagona češpelj, 35 vagonov krompirja in 47 vagonov raznega drugega živeža. Cena vsemu blagu je zelo nizka.

Železnica pod stečajem

Več delničarjev Nickel Plate železnice je zaprosilo zvezno sodnijo, da se postavi Nickel Plate železnico pod sodnijsko nadzorstvo. Železnica je baje v škripih radi financ. Tozadevna obravnava se bo vršila v petek. Van Sveringen brata v Clevelandu imata velik interes pri tej železnici.

Zmanjšane plače

Okrajni uradniki, ki bodo izvoljeni v Clevelandu 8. novembra, bodo imeli skupno \$23,350 manj plače na leto kot jo imajo dosedanjí uradniki. Izvanredno zasedanje državne postavodaje je znižalo plače.

Rockefeller je zgubil zadnje čase radi krize skoro 800 milijonov

New York, 4. oktobra. Znaní biologist in ekonom John T. Flynn trdi, da sta John D. Rockefeller, oče in sin, zgubila radi depresije mnogo stotin milijonov dolarjev, in da se Rockefeller danes ne more več prištevat med največje bogatine sveta. Še v letu 1929 je Flynn računal, da je znašalo premoženje Rockefellerja od \$500,000,000 do \$1,000,000,000. Zadnja leta je pa Rockefeller deloma radi depresije, deloma radi ogromnih daril zgubil ne stotine milijonov dolarjev, tako da danes računa, da je vreden še nekako \$150,000,000. Ko se je stari Rockefeller v letu 1896 umaknil iz aktivnega industrijskega življenja, je znašalo njegovo premoženje nekako \$200,000,000, kar je vse naložil v razna podjetja. Ko se je nahajal Rockefeller na vrhuncu svojega premoženja, je skoro gotovo imel \$1,000,000,000. "Premoženje Rockefellerja se nahaja v delnicah in sekuritetah," je izjavil Flynn, "in vsakomur je znano, kaj je povzročil krah na borzi z delnicami. Najmanj 60 odstotkov svojega premoženja je Rockefeller zgubil v teh sekuritetah. Poleg tega je Rockefeller daroval zredna tri leta nad sto petdeset milijonov dolarjev v dobrodelne svrhe.

Čarovna predstava

Naš mojster čarovnije Mr. John J. Grdina je bil že večkrat na naših odrih in kazal razne magične in čarovne točke, da se mu je vse čudilo. Ob vsaki predstavi pokaže nekaj novega. V nedeljo pa, ko se vrši velika čarovna predstava na odru Slov. Doma, pa bo poleg Mr. Grdine predstavljal še 12 drugih čarovnikov iz Clevelanda, katerih vsak je mojster v svoji posebni stroki. Nekaj posebnega bo sledeča točka: Čarovnik Mr. DeJen bo šel med ljudi v dvorani in enega ali drugega vprašal skrivaj, katero pesem želi, da se igra na odru. In na odru bo Miss Lucille Tusten, ki bo takoj začela igrati določeno pesem, ne da bi slišala, kaj se zahteva. Nekaj posebnega in novega bodo strahovi na odru. To bo nekaj čisto novega. Slišali boste skrivnostno zvonjenje, gromenje in bliske, vmes pa bodo strašili duhovi, da vas bo zeblo okoli srca. To je samo nekaj točk iz obširnega čarovniškega programa v nedeljo v S. N. Domu. Predstava se vrši po posredovanju združenih društev fare sv. Vida, in ves dobiček gre za novo cerkev sv. Vida. Vstopnice k tej zanimivi predstavi dobite pri Mrs. Mary Kushlan, v S. N. Domu.

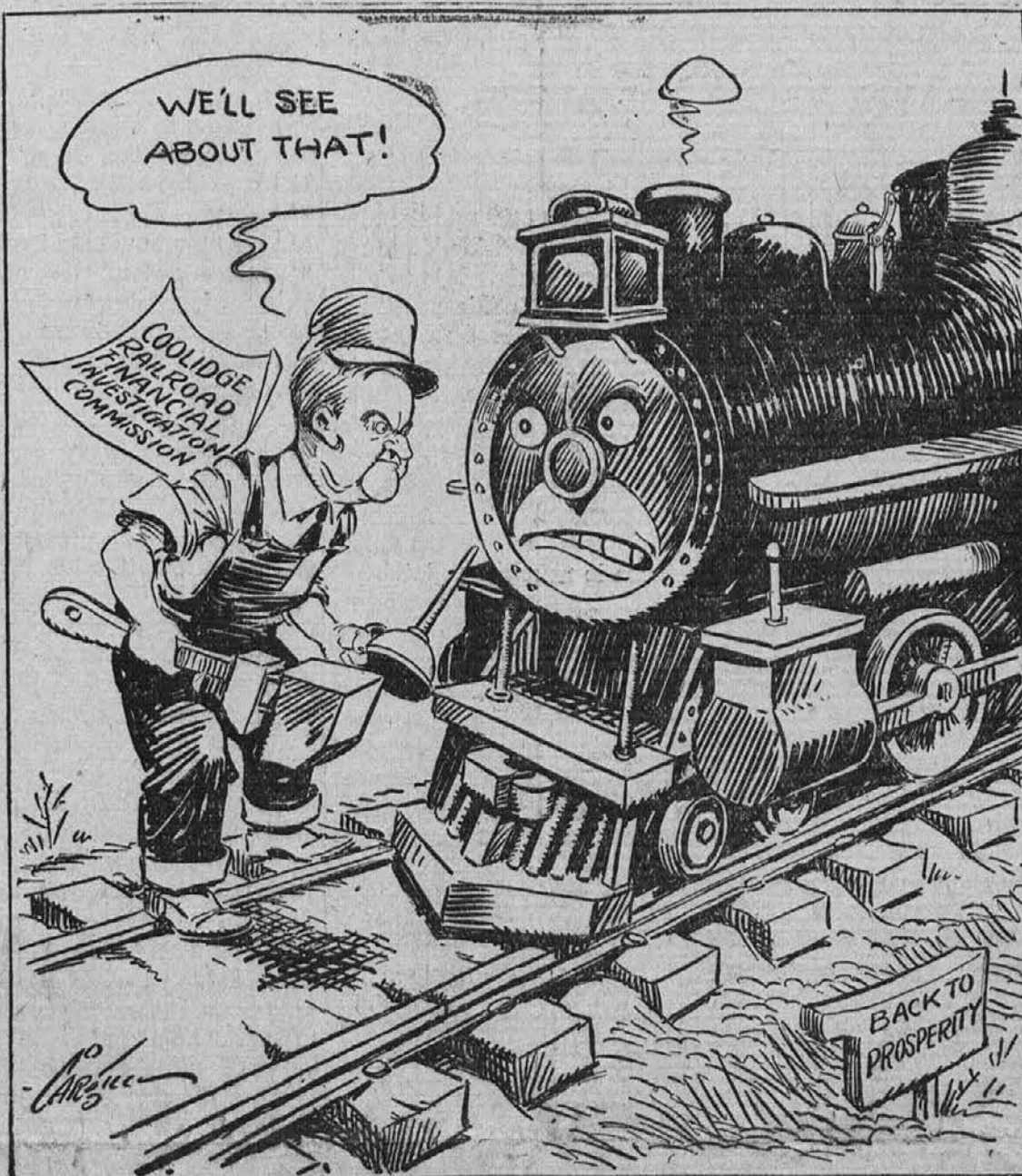
Za hrano otrok

Šolski odbor v Clevelandu je pred nekaj tedni odločil \$35,000 za mleko in prigrizke potrebnih šolskih otrok. 15,000 otrok dobi dnevno hrano v šolah. Sedaj so pa v uradu generalnega državnega pravdnika Bettmana v Columbusu odkrili, da nekaj in prav s to hranitvijo otrok. Bajne ni postavno, da bi se delila iz omenjenega fonda hrana otrokom. Vrše se pogajanja s Columbusom.

Organiziranje brivcev

Policija je včeraj aretirala pet oseb, katere spravlja v zvezo s poskusno organizacijo neunijskih brivcev v mestu. Organizatorji so znani raketirji, ki so hoteli brivce najbrž ustrahovati.

Coolidge—zdravnik ameriških železnic

Hoover v obupnem boju za izvolitev

Des Moines, Iowa, 4. oktobra. Odkar je Hoover predsednik se ni še pokazal tako bojevitega kot nocoj, ko je govoril v tem mestu, v državi, kjer je bil rojen. Govoril je v kolizeju, kjer ga je poslušalo nad 10,000 ljudi, napadel je podpredsedniškega kandidata demokratov, Garnerja, direktno, in indirektno pa Franklin Roosevelt. Napadal je postavodajni program demokratov v zadnjem zasedanju kongresa in svaril Ameriko, naj pazi, kaj se bo godilo v slučaju zmage demokratov prihodnje jeseni, kajti demokratski program, je rekel Hoover, bo uničil vsako upanje na zboljšanje časov.

Hocver je pozival farmarje, ki grozijo odpovedati se republikanski stranki in jim rekel naj zahvalijo Boga, ker imamo republikansko upravo v Washingtonu. Zavedajo se, da se bori za svoje politično življenje, je Hoover podal farmarjem program, obstoječ iz dvanajstih točk in jim rekel: "Jaz vam ne bom ničesar obljubil, česar ne morem spolniti."

Hoover je bil po naročilu republikanskih močetev slajno sprejet v Des Moinesu. Ker v mestu samem ni dovolj republikancev, so jih republikanski voditelji nagnali iz ostale države, potem so pa prišli v celih avto karavanah in vlakih iz držav Minnesota, Nebraska, Illinois in Missouri, da celo iz obeh Dakot. Vse to so lojalni republikanci iz šestih držav, ki so normalno republikanske, in ki grozijo letos odpasti od stranke.

Hoover sam je bil v dvorani velikanskim hrúšcem sprejet. Hoover je imel tri govore, in po končanih govorih so ga pogostili uredniki časopisov, nakar se je okoli 11. ure v svojem posebnem vlaku odpeljal proti Washingtonu. Ko je Hoover bil predstavljen navzočim, so slednji aplavdirali dve minuti in pol.

Toda zunaj po mestnih ulicah je paradiralo nad 2,000 farmarjev, ki so nosili s seboj napise sovražne vsebine napram Hooverju. Eden izmed napisov se je glasil: Klub štirih "H": Hoover, Hyde, Hell in Hard Times." V mestu samem so bili vsi policisti, vsi ognjegasci, deputy šerifi, boy scouti in izvanredni stražniki na delu za vsak slučaj. Toda farmarji so bili jako dostojni, in noben neprijeten dogodek ni pokvaril veselja predsedniku. Ko se je Hoover vozil od kolodvora do guvernerjeve palače, so bile ceste natlačene polne občinstva, ki je pa bilo tiho. Nobenih navdušenih vzklikov ni slišal Hoover na obhodu.

Sledeče točke je Hoover poudarjal v svojem govoru republikanem farmarjem: Tri nevarnosti, nevidne drugim, kot vladi, smo imeli, proti katerim smo se morali boriti; zgubljen kredit, zgruba zveznih dohodkov in poskus spraviti nas od zlate valute. Tisoče Amerikancev, ki danes trpijo, trdijo, da "slabše ne more biti." Toda človek, ki ima količkar razuma, ne more tega trdit. Ako ne bi naša vlada odločno nastopila, tedaj bi bilo tisočkrat slabše!

"Ne dajte se zapeljati po trditvah, da slabše ne more biti. Tako hudo bi lahko bilo, da bi izgledali današnji dnevi depresije kot največja prosperiteta! Jaz sem bil rojen v letih 1870, in samo tedaj je bilo nekaj enakega, kot moramo danes prestopati. Mnogo današnjih bitk moramo boriti v miru in molčanju, kajti razodetje sil, ki delujejo proti nam, bi zelo pogosto slabotnim in vlljo paniko v srca boječih. Eno samo stvar

sem imel neprestano v srcu: blagor ljudi na njih domovih.

"Ko Evropa pred 18. meseci ni mogla več prenašati pritiska, je nastal potres pri 40 narodih sveta. Eden za drugim so odpravili zlato valuto in pozabili na svoje dolgoze. Civilizacija je bila ogrožena. Toda republikanska administracija ni poznala slabosti in bojazni. Iz grozečega poraza smo prišli do zmage. Kredit se razširja, možje dnevno dobivajo staro delo nazaj....

"Če primerjamo današnje okoliščine s cenami, ki jih dobivajo farmarji za svoje pridelke, tedaj so farmarji na profitu za en tisoč milijonov dolarjev. Seveda cene se bodo morale zvišati, da dobi farmar pravičn, toda na potu smo, ko se bo vse zboljšalo. Boljšati se je začelo, ko se je nehala poslovanje po demokratskih kontrolirane kongresa. Ako bi se demokratski program uresničil, tedaj bi bilo konec zboljšanih razmer. Demokrati pravijo, da bodo znižali tarif. Ako to store, se prosperiteta nikdar več ne vrne..."

Važna seja

V sredo večer, 5. oktobra, ima odbor akcije za brezposelno in starostno zavarovalno jako važno sejo v prostorih S. N. Doma. Pozivlje se vse odbornike, da so prav gotovo na svojem mestu.

Po seji zabava

V četrtek 6. oktobra ima svojo redno sejo podružnica št. 10 SZZ v Slovenskem domu na Holmes Ave. Po seji se bo praznila lepa zabava. In da bo pravo veselje, bodo Hojerjevi fantje zaigrali vesele poskočnice. Torej ne zamudite!

Roosevelt svari Tammany organizacijo pred političnimi posledicami

Albany, New York, 4. oktobra. Guverner Roosevelt, ki se je vrnil iz 9,000 milj dolgega potovanja po raznih državah, je prišel takoj po svojem povratku v najhujši boj, ki se vrši med demokrati države New York za politično kontrolo. Demokratska stranka bo namreč danes imenovala vse kandidate demokratske stranke za državo New York. Gov. Roosevelt zahteva, da dobi nominacijo za guvernerja Herbert H. Lehman, dočim Tammany demokrati iz New Yorka zahtevajo John Boyd Thacherja, ki je sedaj župan v glavnem mestu države New York, Albany. Namen Roosevelta je, da uniči politično moč, ki jo izvaja newyorská mestna organizacija Tammany, ki na vsak način zahteva, da je James Walker ponovno kandidat za župana v New Yorku, čemur pa Roosevelt ostro nasprotuje, in v tem boju podpira Roosevelta celo Alfred Smith, ki se enako poganja za Lehmana, kot demokratskega guvernerskega kandidata. Roosevelt je na svojem potovanju po zapadnih državah prišel do prepričanja, da je lahko izvoljen predsednikom, četudi zgubi državo New York, zato pa je v stanu diktirati newyorskí politični organizaciji Tammany, Roosevelt je videti nenavadno odločen v tem oziru.

\$50,000 nagrade

Boston, 4. oktobra. Na priporočilo guvernerja Ely je državni svet včeraj dovolil \$50,000 nagrade, ki se izplača onemu ali onim, ki doženejo, kdo je zagnal bombo v hišo sodnika Thayerja. Kot znano je sodnik Thayer svoječasno anarhista Sacco in Vanzetti obsodil v smrt radi umora. Obenem se oblasti boje nadaljnjih bombnih napadov, ker je sinoči iz privatnega skladišča zginilo 550 funtov dinamita.

Ognjegasci in šole

Načelnik ognjegascv v Clevelandu, Granger, je protestiral pri direktorju javne varnosti proti uporabi ognjegascv na cestnih križiščih, kjer prihajajo in odhajajo šolski otroci v šole in iz šol. Število ognjegascv v Clevelandu že itak ne zadostuje, in v šolskih dnevih vrši najmanj 50 ognjegascv varnostno službo na križiščih. To bo povzročilo, da Cleveland ne bo imel dovolj protekcije za slučaj večjega požarja, in posledica bo, da se bodo cene za zavarovalno dvignile, in bodo lastniki hiš prizadeti za letno \$360,000. Danes straži 189 policistov javne in farne šole v Clevelandu, poleg tega pa 50 ognjegascv. Nasvet je dan, da se straža pri šolah izroči bivšim vojakom.

Slaba voda

Več sto odjemalcev vode na vzhodni strani mesta se je pritožilo, da ima voda zadnje čase slab, grenak okus in da zgleda motna. Inženirji vodovodnega oddelka so izjavili, da povzroča to nekaj organizem, katerega pa znanost dosedaj še ni mogla razjasniti.

Požigalci na delu

V treh hišah je včeraj na Abbe Ave. in 19. cesti zbruhnil požar, ki je naredil skupne škode \$7,000. Ognjegasci so prepričani, da je bilo zažgano. Policija je pridno na delu, ko išče neko čumljeno osebo, ki bo obdolžena požiga.

Državni pravdnik protestira proti metodam zagovornikov obtožencev

Državni tajnik Lieghley je bil tekom obravnave napram obtožencem, ki so obdolženi, da so poneverili davčni denar, včeraj zelo nevoljen. Pritožil se je na sodniji, da skušajo zagovorniki zmešati prave probleme obravnave in zakriti prave krivice. Na pričevanju je bil tedaj državni nadzornik Milton Campbell, ki je ponovno izjavil, da se je nahajal v decembru, 1928, primanjkljaj v davčni blagajni v svoti \$477,000. Ko je bil zagovornik Boyd gotov s svojim izpraševanjem Campbella, se je zdelo, da je vse skupaj neka mešanica, katere povprečen človek ne more razumeti. Tudi trije sodniki so kazali znake začudenja in zmešanih pojmov. Sodniku Dempsey se je zdehalo, sodnik Powell je pomežikoval z očmi, dočim je bil videti sodnik Terrell zelo napet. Campbell je pričal, da okrajni blagajnik nikdar ni poročal prave svote, ki jo je prejel za davke, okrajnemu auditorju. Včeraj so govorili o koru ves dan zagovorniki, ki so z vsemi zvijačami in spretnostmi, ki so dane na razpolago odvetnikom skušali priče zmešati. Danes bo državni pravdnik Lieghley dal poklicati na sodnijo razne bankirje, ki so posodili denar obtožencem, da so ga vrnili v davčno blagajno, odkoder je zginil. Pričakuje se, da bo državni pravdnik v četrtek gotov.

Bankirji na delu

Los Angeles, 4. oktobra. Več kot 2,500 ameriških bankirjev, ki kontrolirajo \$60,000,000,000 vredno narodno premoženje, se je sestalo v tem mestu na zborovanje, da se posvetujejo o ekonomskih pretekih problemih. To je 57. konvencija Ameriške zveze bankirjev. Kolikor se je moglo posneti iz govorov raznih odličnih bankirjev, so se časi začeli zboljševati.

Klukuksarji na delu

Iz mesta New Philadelphia, Ohio, se poroča, da je tam te dni kracakalo kakih 800 Kukuksarjev, v polni uniformi. S seboj so nosili napise, na katerih se je goznilo komunizem. Klukuksarje so spremljali oboroženi šerifi. Trdilo se je, da bodo komunisti napadli parado klukuksarjev, kar se pa ni zgodilo. Pred sodnijo je vodja klukuksarjev govoril, da je prišel čas, da se nastopi proti komunizmu. Za kogar ni Amerika, naj gre v Rusijo. Klukuksarji trdijo, da štejejo še danes v Ohio 209,000 članov.

Okrajeni kolektor

Joseph Klein je nabiral te dni rent za Potomac Investment družbo, ko šta ga v veži hiše na 1870 E. 75th St. napadla dva bandita, ki sta mu odvzela \$2,535, kar je Klein tekom dneva nabral za rent.

Pogreb Hajdnika

V četrtek jutraj se vrši pogreb umrlega rojaka Frank Hajdnika, 449 E. 153th St. Pogreb se vrši pod vodstvom Jos. Zele in Sinovi.

Prva obletnica

V četrtek ob 8. uri jutraj se bo brala sv. maša za pokojnim Joseph Vovk. Sorodniki in prijatelji pokojnega so prijazno vabljeni.

* Novembra meseca se vršijo narodne volitve v nemirni Nicaragui.

ARNOLD ZWEIF:

Slučaj narednika Griše

Za "Ameriško Domovino" prestavlja M. U.

"Ah, pojdi, dečko," je vzkliknil Sacht pomembno. "Saj je vse tako jasno. Svoj nož imajo obrnjen proti tebi že dovolj časa. Odločili so se, da izvrše smrtno obsodbo, a čim je general obrnil Mervinsku hrbet, že te zaprejo zopet. To je vendar tako enostavno kakor tvoj obraz. Ako bo divizijsko poveljstvo vprašalo, kje si, mu bodo odgovorili, da si bolan, ali pa bodo tako drzni, da bodo dejali kar naravnost: Kaj vas pa briga? Medtem pa bodo telefonirali Schieffenzahnu. 'Lychow je odšel,' poročajo, 'ali naj storimo sedaj?' Morebiti se motim, a midva sva oba stara vojaka. Že dovolj časa nosiva te suknje. In moj Bog — nenadoma se je prekinil: 'vojna se bo nadaljevala še skozi eno zimo.'"

Te zadnje besede je izkrokel Sacht tako obupano, da je Griša razumel, da ga ta mož zavidava — mož, ki bi seveda raje živel nego umrl — če mu je pa že usojeno umreti, bi raje umrl sedaj nego prihodno pomlad.

"Res je," je priklimal Griša. "Grob je sicer temen, a je vsaj mir v njem." In obupen smehljaj je zaigral okoli neobritih ust in obupanih oči.

ČETIRTO POGLAVJE

Novice

Brzjojavna soba nemške vojne pošte v Mervinsku je odmevala tiktikanja Morseevih aparatov. Višji štabni častniki so navadno telefonirali svoja poročila ter jih je moral nato urad brzjojavno odpremljati. Brzjojavni operator Manning, ki je baš ta trenutek sprejemal depeše, je bil kaj zaverovan v sestro Barbo. A tudi njej je ugajal ta berlinski trgovec. Poleg tega pa je bil Manning v neprestani vojni s svojimi višjimi, kajti njegova uniforma mu je pristojala vse kaj predobro, kapa mu je bila vse kaj prelepa, tako da ga je že čisto celo kak major v temi zamajal ter mu salutiral kot višjemu častniku. In vsak njegov dogodljaj, katerega je seveda zvesto sporočal sestri Barbi, je prinesel nekaj veselja v strašno bolnišnico za legar, kjer so se zvijali v groznici, ozdravljali ali pa umirali Avstrijci od mešanih bataljonov. Baš sedaj so bili tam samo četi: govorili so si sicer podobno govorico kakor Bošnjaki, bili pa so bolj svetle polti in njih lične kosti in nosovi bolj izrazito slovanski.

Korporal Manning je vedel vse o Bjuševem slučaju. Tudi je vedel, da je odšel ekscelenc von Lychow na dopust. Vsled tega je občutil kakor udarec v trebuh, ko je okoli četrte ure nenadoma prejel iz Brest-Litovska brzjojav, katerega je podpisal sam generalni kvartirni mojster. Njegova dolžnost je bila, spisati brzjojavko na predpisani papir ter jo odposlati. Vedel je, da bo brzjojavka v tridesetih urah prispela v roke Kommandaturi. V večji so se nekateri njegovi tovariši, ki niso bili v službi, pogovarjali o koristnosti vojnih poročevalcev. Manning je odpravil brzjojav, kakor je bila njegova dolžnost, nato je odprl vrata ter poklical prijatelja Schaube-ja. "Nadomestuj me za nekaj časa, boš? Ven moram."

"Seveda bom," je odvrnil Schaube ter sedel za mizo. Manning pa je izginil k telefonu. In vsakdo je vedel, koga kliče korporal Manning, kadar hoče govoriti z bolnišnico.

Povedali so mu, da je sestra Barba zaposlena, a da bo prišla k telefonu sestra Zofija. (Baš v tistem trenutku je sedela sestra Barba z morfijsko brizgalico ob postelji Jaroslava Vybira- la, krojaškega pomočnika iz

hrpavi glas, ki je neprestano ponavljal: "Kaj? Kaj?" Povedala mu je, da je Winfried že obveščen — da, sporočila mu je ona sama. Na vsak način pa se mora sestati nocoj z Bertinom.

"Moj Bog, ženska," je zastokal on nenadoma. "Ob čast smotimo pomeni naš konec." In ona ga je razumela. Misli je na pogibelj Nemčije kot moralne edinice, kot civilizirane države. Nocoj bo v počast saksonskih protestantov malo slavlje v "vojaškem domu." Lahko se ga udeleži vsakdo. Evangeljske sestre bodo v to svrhu zvečer proste. Nadomestovale jih bodo katoličanke in Judinje. Zato pa bodo na dan vseh svetih ali pa na vernih duš dan katoličanke proste. Slavnost bo prišla šele ob devetih. Bertin je obljubil, da se je bo gotovo udeležil.

Nadporočnik Winfried je sedel zamišljen za stričovo mizo. Premišljeval je, dali je bilo mogoče, da se je vršil še pogovor med stricem in Schieffenzahnom. Zdelo se mu je nemogoče, kajti spominjal se je, da je dejal Lychow nekaj o polpetih ali polsestih. Poklical je železniško postajo ter vprašal, kdaj odhaja vlak iz Brest-Litovskega. Odgovorili so mu, da kmalu po polsestih. In Winfried je pomislil, da skuša pač vsak šibkejši pridobiti s tem moči, da postavi svojega nasprotnika pred že izvršen čin. Schieffenzahn se boji starega Lychowa. In če bo stari Lychow Alberta dobro ožehl, tedaj mora sam vrag pasti iz neba, ako ne bo svojega povelja preklical. Končno, tile stari Prusi so vendarle vedno imeli prav, poleg tega pa je bil tudi vsak drug izid, vsaj po človeškem razumu, nemogoč. Po par minutah je poklical Winfrieda Posnansky ter ga prosil, ko bi se hotel potruditi do njega, ker mu ima sporočiti izredno važno novico. Winfried se je nasmehal ter povedal, da je novica tudi do njega že prispela. Pa saj stvar ni tako resna, kakor izgleda na prvi pogled. Seveda bo takoj prišel k Posnanskemu, če ravno je preobložen z delom, da se pogovori z njim, kaj mu je storiti v prihodnjih dneh.

Nato je Posnansky prošil nadporočnika, naj pokliče štabnega narednika ter ga vpraša, dali je prišel Paprotkin danes, kakor običajno, na svoje mesto pri divizijskem poveljstvu.

Winfried je zamahnil z roko po zraku in vprašal: "Mislite pač, da ste zelo modri, kaj?" Nato je Posnanskemu zagotovil, da bo pri njem v kake četrt ure. Vstal je ter šel preko dveh praznih sob v tretjo, voščil dober večer ter sedel na vogal dolge mize, za katero je študiral štabni narednik Pont dve veliki fotografiji mervinske sinagoge.

"Ne," je odvrnil, ko je pogledal svojega predstojnika, ki ga je vprašal, dali se je javil danes Ruski na delo. "Morebiti se je javil pri sodniji."

"Ne, ni se," je pojasnjeval Winfried. "Mar mislijo, da sedaj, ko je ekscelenc odšel, sploh ne obstojamo več?" je vzkliknil Pont. "Nekdo jih je moral našuntati, da tako ravna z nami."

"Kadar ni mačke doma, miši plešejo," se je zasmehal Winfried. "Potem gotovo ve, kaj govori," je pripomnil Winfried. "Tedaj je pač najbolje, da pokličemo one tam preko."

Kommandaturin urad je le potrdil Winfriedovo sumnjo: jernik Bjušev mora ostati po naročilu ritmojstra Brettschneiderja v celici. Za to so bili tehtni vzroki, a poleg tega je tudi prispel nek brzjojav iz Brest-Litovska, čigar vsebine pa ne mo-

re kommandatura zaupati diviziji.

"Tako?" se je začudil Pont. "Ali smem vprašati, kaj boste storili z njim?"

Korporal Langermann na drugem koncu se ni mogel več zadrževati. (Odkar je dobil pred tremi tedni drugi našiv, je kar gorel uradne gorečnosti.) Izbruhnil je: "Ustrelil ga bomo tekom štiriindvajsetih ur."

Pont je kar osupel razočaranja: "Mar si nor, človek?"

Winfried je razumel položaj. Zašepetal je Pontu na uho: "To vse že vemo, hočejo ga pokončati." Nato je vzel Pontu slušalko iz rok ter mirno povedal svoje ime. Govoril je z onim mirom, ki ga je očeval vse skozi one strašne dni okoli Soucheza in pozierskih pokopališč ob Somni, ob prvem napadu vojnih tankov. Dejal je: "Opozoriti vas moram, da je govoril v zadevi ekscelenc z generalnim kvartirnim mojstrom ob štirih in pol in da bi utegnile vsled kakega prenapljenega koralja nastati celo za najbolj vplivne osebe neprijetne posledice."

Langermann je iz navade sicer kliknil s petmi, vendar pa odgovoril z zmagovalnim glasom: "Ukaz omenja rok štiriindvajsetih ur, gospod. Zegotovljeni bodite, da se ne bodo storili nobeni prenapljeni koraki. Tako se glasi ukaz generalnega kvartirnega mojstra."

"Prav imate," je zagodrnjal Winfried ter obesil slušalko.

Griši je bilo mraz v celici. Želel si je, da bi bil bližje stražni sobi, kamor so se stekali vsi trije hodniki, kjer so bile porazvrščene celice. Hodniki pa so bili napolnjeni z mrzlim zrakom zadnjih treh tednov. Tako bo najbrž ostalo mraz v teh hodnikih vse do poletja. Griša, ki je hodil po svoji celici, gori in doli, od vrat do okna in zopet nazaj, je nenadoma obstal: pomislil je, kako bo izgledalo njegovo telo v poletju. Videl je že ljudi, ki so ležali vso zimo in vse poletje v zemlji, a so prišli tekom kopanja jarkov ali vsled kakega drugega vzroka v poletju na površje: še vedno so izgledali kot ljudje, a niso bili več lepi. Vendar, zakaj bi se s studom obračal od njih, ko je bilo vendar tudi njemu določeno, da postane tak izpit, izsušen mrlič? ež marsikaj je prestal: zakaj ne bi prestal tudi te strahote? Brada se mu bo porastla, tam, kjer se bo koža še držala kosti. Oči ne bo imel več. Njegov jezik bo zginit ali pa bo visel iz njegovih ust, a trebuha pa ne bo več pod njegovim suknjičem, če mu

bodo sploh suknjič pustili. In tu je prišla do izraza dostojnost njegovega naroda: zaključil je, da ga sporočajo pač pokopati vsaj v srajci in hlačah. Vedel je, kaj je prav in na mestu. Poslednje željo izpolnjeval vsakomur: prosil jih bo, naj ga pokopljejo v uniformi in škornjih, docela oblečenega v eni izmed onih trug, ki jih je sam naredil. In nikar naj ga ne vržejo v jamo, kakor nesrečnika, ki ga raztrga grana- ta, ali pa kakor psa, brez mrliškega plašča.

Končno je postal mraz neznošen. Griša je odprl vrata celice, stopil na hodnik ter pogledal po veliki stražni sobi, v kateri se je širila prijetna razsvetljava treh električnih žarnic. Prijetna toplota je prihajala od peči in Griša je vzkliknil zadovoljstva. Nato si je vzel stol, sedel nanj ter čakal, dali ga ne bo nihče prepočil. Po par sekundah obotavljanja, se je odločil korporal, ki je imel službo, da bo postopal, kakor vsi ostali: morebiti bo imel sitnosti, ako pustiti Rusa tu, mnogo seveda ne — saj so smatrali Rusa že tako dolgo za sebi enakega: storil se bo neumnega ter trdil, da vendar ne morejo Rusa sedaj zavreči kakor navadno smet.

(Dalje prihodnjič.)

Na stanovanje

vzame ženska drugo žensko, samo \$7.00 na mesec. Vsa priprava v kuhinji. Vpraša se na 1048 E. 68th St., zgorej. (235)

Dr. A. L. Garbas

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK
4111 St. Clair Ave.
v Slov. Nar. Domu
soba št. 10
Tel. HEnderson 0219

New York Dry Cleaning

6120 Glass Ave.
Obične čistimo, zlikamo in popravimo po nizkih cenah.
Se priporočamo

LED IN PREMOG

TOČNA POSTREŽBA
JOSEPH KERN
SLOVENSKI RAZVAZALEC
LEDU IN PREMOGU
1194 E. 167th St.
Pokličite: KENmore 4381

WILLIAM A. VIDMAR

SLOVENSKI ODVETNIK
212-214 Engineers Bldg.
Tel. Main 1198
URE: 9 do 5
Ponedeljek, torek, sredo
od 8:30 do 8, in v
soboto od 2 — 4, 6:30 — 8
18735 Chapman Ave.
Tel. KENmore 2307-M

-: Preskrbite si kapljico! -:

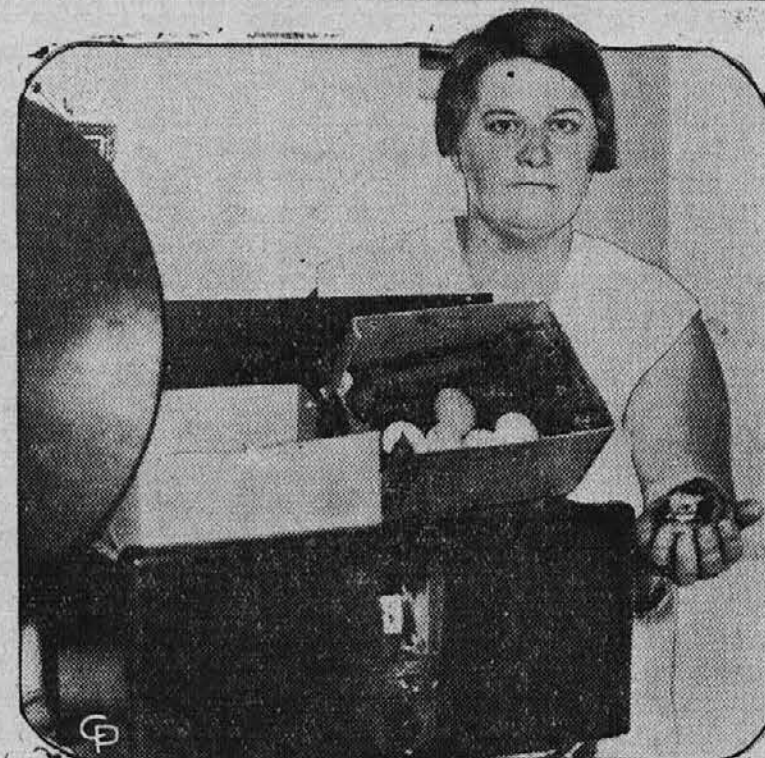

Kakor vsako leto, tako tudi letos lahko kupite pri meni najboljše grozdje, katerega stisnemo za vas za mal denar. Lahko tudi pripe- ljete svoje grozdje in ga vam pri nas stisnemo. Pri meni dobite najboljše sade od zganja, ki so letos prav poceni. Kdor hoče fin most, ga lahko dobi pri meni. Se priporočam

JERNEJ KNAUS

1052 E. 62d Street

HEnderson 9309

Kaj se ljudje vsega ne zmislijo! Mrs. Ronn iz Kansas City, Mo., je dala valiti štiri jajca v njen radio-aparat in zvalilo se je eno pišče, ki ima svetovni rekord, da je prvo pišče, ki se je izvalilo v radio aparatu.

Romunski prestolona- slednik Mihael, je obiskal svojo mater, bivšo romunsko kraljico Heleno, ki živi sedaj ločeno od svojega moža v Londonu. To je bilo sedaj prvič, da je princ Mihael videl svojo mater, kar so jo izgnali iz Romunske.

THE OLD HOME TOWN

Registered U. S. Patent Office

By STANLEY

SINCE STUPID STEWART HAS BEEN DELIVERING FOR BAXTER'S STORE, THERE'S BEEN NO END OF COMPLAINTS ON THE SERVICE

© 1932 Lee W. Stanley Central Press

9-22-32